

Némelyek Szapolyay János ellen szigorúnak tartják, mit én az időviszonyoknak tulajdonítok. Irálya világos, ékes és nem mesterkél, nem idegenszerű, kivéve, hogy az új dolgok a század szelme szerint új elnevezést kívántak. (Annales IV, 7.) — *Toldy Ferenczé*: Magas állása kedvezéséből mély és részletes tárgyszerűséggel, fontos itélettel és oly választékos előadással tárgyalta a magyar és szomszéd tartománybeli dolgokat, hogy, bár szélhűdés által gátolva azt nem simíthatta, mégis a magyar történetírók legjelesbikének tartatik, noha többnemű elfogultságtól nem ment. Némelyek az ily helyeket Istvánffy első kiadóra róják. (Az újkori magy. nemz. irod. tört. 1853. 46. és 50. l.) — *Flegler Sándoré*: Munkája a magyar történetírás classicus műve marad mindig. Kitünő oldala az anyag használásában és elosztásában nyilvánuló arányosság. A későbbi idők alig vannak bővebben tárgyalva, mint a korábbiak. A tartalom belső világosságának megfelel a nyelvi előadás. Irálya magán viseli a classicus műveltség nyomait. Soha sem lép ki a nyugodt tárgyilagosság köréből, a maga működéséről pedig legkevesebbet szól. Két alapelv szolgált mértékül történeti és politikai itéletének: a Habsburg-házi fejedelmek iránti hűség és a római kath. egyház fentartása. Itéletei rövidek, velősek, vaskövetkezetességűek, melyek, ha ellenszegültek elveinek az emberek és tények, gyakran kemények. Néha egyet-mást elhallgatott, mit tudhatott. A mily szilárd politikai meggyőződése, oly forró a haza, ennek alkotmánya és függetlensége iránti szeretete. A figyelem, melyet a nyilvános tárgyalások menetére fordított, a szorgalom, melylyel az országgyűlések törvényes formáit taglalta, mutatják, mennyire szíven feküdt, a nép érdeklődését törvényes jogai iránt ébren tartani. Ezen oldalról lehetne őt magyar Liviusnak tartani. (A magyar történetírás történelme. Fordította ifj. Szinnyey József 81—8. l.)

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD.

ESZTERHÁZY PÁL NÁDOR VERSEL.

— Második közlemény. —

EGY ÁRTATLAN IFJUNAK PANASZA CUPIDORA.

1.

Nyisd meg én torkomat keserves sírásra
 Apollo, mert imé jutok árvaságra,
 Kiért, mint gelicze nem száll az zöld ágra,
 Ugy szívem nem kíván jutni vígasságra.

2.

Nyissátok meg Musák szemeim forrását,
 Keserű szívemnek neveljem sírását,
 Echo kiáltsad meg lölköm sohajtását,
 Ifuságomnak gyászoljam fogyását.

3.

Mert sebet csináltál Cupido szívemben,
 Kinek orvossága nincsen semmi fűben,
 Mint az nap forgódik messze környezetben
 Ugy búm, s úgy bánatom forog én szívemben.

4.

Oceanus tenger fön forgó hajjai
 Valljon oly nagyok é mint szemem árjai,
 Vagy oly meleg é Aethnának lángjai
 Mint égő szívemnek lángoló hajjai.

5.

Ó te irgalmatlan örülsz én kínomnak,
 Örülsz s nem kívánod hogy egyszer meg haljak,
 Hanem véghetetlen nehéz bánatomnak
 Bóvítéd örökké forrását kínomnak.

6.

Ha oroszlány anyád lett volna is néked,
 Avagy ha szoptatott volna medve téged,
 Mégis nem köllene így kegyetlenkedned,
 Ily kínban örülnöd, s vér szopóvá lenned.

7.

Acél meg lágyulhat tűzzel mesterséggel,
 Hangya nyom ösmerszik kősziklán üdövel;
 De hiába téged ápolgatni verssel,
 Tűzzel mesterséggel, nem hajolsz üdövel.

8.

De nyomorult lélek mostan mit csinállok
 Sisiphus kövével nagy hegyet hajgálok,
 Azt tudom kígyónál kegyelmet találok,
 Azt tudom örömré bánatomból szálllok.

9.

Édességet előbb találok epében,
 Hogy nem szelidülést az te vad szívedben,
 Előbb is árnyékot meleg verőfényben,
 Lágyulást gyémántban, irgalmat tengerben.

10.

Bizony már elhittem Kavkazus volt anyád,
 Kegyetlen orosz lány volt szoptató dajkád ;
 Mert nem gondolsz véle hogy én szívem lankad,
 Ki miatt testemtől lelkem majd elszakad.

11.

De te kegyetlenebb vagy sokkal ezeknél,
 Mérges Medaeánál, álnok Dalilénél,
 Haragos Párkáknál, iszonyu Circénél,
 Medusa-, Scyllánál, habos Charybdesnél.

12.

Ne gondoljad immár hogy meg gyógyulhassak,
 Mert könnyhullatásim el nyomorítottak,
 Mint régen holt testet engem bé hamvaztak,
 Vagy szalmát és kénkőt éppen el fogyattak.

13.

Ó Fatum ! nem használ én könnyhullatásom,
 Nem használ te nállad utánnad járásom,
 Kegyetlen jaj miként emészt én sírásom,
 Nem könnyörülsz nem szánsz, ihon kimulásom.

14.

Tengelicz éneke, pinytőke sírása,
 Szívem nélkül olyan mint baglyok zugása ;
 Lengedező szellők, csurgóknak folyása :
 Mint szélvész, háboru, és pokol forrása.

15.

Jaj én szerencsétlen ! jaj miként aggódok,
 Mert szívemben vagyon végzetetlen gondom,
 Barátimat immár öszve nem hihatom,
 Soha virágimat nem vigasztalhatom.

16.

Emészt kívánságom, aggik szép virágom,
 El távozott tőlem az én vigasságom,
 Éltet ugyan engem keserű világom,
 De világtalanság ez élő világom.

17.

De te ó vér szopó, nem elég meg öltél,
 Holtom után inkább rajtam gyönyörköttél,
 Te sívó oroszlány így nem örvendeztél
 Piramus praedáján, kit az kutnál öltél.

18.

Nem csuda mert kő vagy, mert alabástrumnál
 Keményebb vagy jégnél avagy porphyrusnál,
 Mert szomorúságom — mint mondám — nem használ,
 Keserves sírásom tenállad fére áll.

19.

Ezt érdemlette é én szép piros orczám,
 Tudományom, s szépen szólló gyönyörű szám,
 Két fekete szemem és tündöklő hajam,
 Szépen termett mellyem, ifiu ajakam.

20.

Hogy mérges Vipera, miattad meg haljon
 Én ártatlan lelkem s az pokolra szálljon?
 Kár rózsának mikor virágában vagyon,
 Szerencsétlenség miatt hogy meg hervadjon.

21.

Vándorló, s kegyetlen szerencse egy nyomban
 Mindenkoron nem hág, mert némely órában
 Változik, és vagyon vigadó orczában,
 Néha penig futkos teljes háboruban.

22.

Semmiben nem örül, csak az változásban,
 Mert éjjel és nappal, sőt minden órában
 Változtatja magát állhatatlanságban,
 Legfőképpen penig kedves állapotban,

23.

Bátor szívvel szokott szerencse játszani,
 De bátor ő néki nem szokott engedni.
 Kormányosnak mint köll habbal tusakodni,
 Ugy köll bátor szívnek evvel meg küszködni.

24.

Én penig mint bolond, mint esti denevér,
 Járom az erdőket, mert az nagy bánat vér.
 Mert ugyan el burult szívemen az sok vér,
 Oka : mert Fátumnak nyila szívemben tér.

25.

Már jól tudós vagyok én állapotomban,
 Tudom hogy szeretlek, tudom hogy hiában,
 Tantalus is tudja : nem eszik almában,
 Mégis kap utánna, noha csak hiában.

26.

Én ugyan utánnad, mint Echo szó után,
 Mint deres hóharmat nap melege után,
 Vagy mint tudatlan fürj megcsaló síp után,
 És egy kemény mages az hideg vas után.

27.

Én is készakartva hordozom hállómat,
 Noha már naponként látom fogyásomat,
 Ha el futsz is, hordom én nehéz igámat,
 Mégis mint egy mages követem vasamat.

28.

Esztelen, mit szóllok, hányom panaszimat,
 Most is nem ösmérem én állapotimat.
 Nem szeretsz te engem ; én ajándékimat
 Nem veszed, nem bánod könyhullatásimat.

29.

Az én dolgom nem más : csak panaszkodjam,
 Bánat közt mint Scylla tengerben aggódjam,
 Neveljem az vizet, könyvetemet hullassam,
 Bővítsem az fölhot, szívemet ohajtsam.

30.

De mért köll üdömet vesztenem hiában!
 Szép ifjuságomban mert mi haszon abban?
 Nem ezé az kék ég, kit látok magasban,
 Ki velem szépségét közli, s örül abban.

31.

Nem aggódom immár az szerelem után,
 Nem megyek utánnad mint Echo szó után,
 Vagy mint deres harmat nap melege után,
 Vagy egy kemény magnes az hideg vas után.

32.

Távozzál el gyorsan nem bánom én töllem,
 Mert állapotodat mostan már ösmérem,
 Azt tudod é talán nem vettem eszemben
 Harmatos Hajnallal hogy vagy szerelemben?

33.

Végtére mit szóltam, s hántam panaszimat,
 Isten mindent adott s nem látom magamat,
 Szerellem nem szeret engem, s sírásomat
 Nem hallgatja — látom — sok kívánságimat.

34.

Sírtam már eleget én egy kis zöld fűjért,
 Csak meg nem változtam mint Biblis semmiért,
 Könyvemet forgattam csak egy violáért,
 Egy virágocskáért, s rothadandó testért.

35.

Ó ne légyen soha tenéked kikelet,
 Ne adjon az Isten soha meleg szelet,
 Vad konkoly teremjen fejr buzád helett,
 Semmitől ne vehess vigasztaló szelet.

36.

Igy végezé versét busult szerelemben
 Egy ifu, és csak nem esék kétségben.
 Az nevét nem írom ezen énekemben,
 Mert szép Diánától tilalom van ebben.

Vége.

AZ NYÁRRÓL VALÓ ÉNEK.

1.

Szép szivárvány vont a keziját az égre,
 Az kikelet után föl jött napkeletre
 Mellyel kerektségét jelenti a végre,
 Harmatját bocsássa hogy világ színére.

2.

Mezőségben az Pán nyájait számlálja,
 Hogy meg szaporodott bőven föl találja,
 Hegyeknek barlangját társaival állja
 Vad eledelekkel kedvessen táplálja.

3.

Hálót vet Diana vadaknak, és tört hány,
 Tudja : vadászatban szerencse találmány.
 Venus ifiaknak és Cupido lest hány ;
 Mert kiket megkaphat, vélek szabadon bán.

4.

Platanus örvendez ki terjett ágakkal,
 Ékes Lybanus is az szép Cedrus fákkal,
 Liliomok, rózsák drága illatokkal,
 Csillagok ragyognak szép fényes voltokkal.

5.

Az idő meg áldott földnek termésével,
 Erejét ki atta gyönyörűségével,
 Meg örvendeztetett édes gyümölcseivel,
 Fölnevelte fűvét termő bűségével.

6.

Munkánk fáradságát meg gyümölcsoztette,
 Az egeknek zsirját reá eresztette,
 Istennek irgalmát ezzel jelentette,
 Mert nekünk az földben minden javát tette.

7.

Vetemények szemét meg szaporította,
Az széles mezőket véle meg rakatta,
Egyét sok ezérré látjuk változtatta,
Minden csüreinkezt ezzel meg rakatta.

8.

Kemény vad szelei gonosz Aeolusnak
Meggzelidűltenek, s csendességben vannak,
Gyöngé szellőcskéket magokbul indítanak,
Nyárnak közepében illyeket ujítanak.

9.

Lovait szép Phoebus szekerében fogta,
Azoknak gyöplőjét Phaëtonnak atta,
Erejét az égen ki is árasztotta,
Mert Caniculát is velek föl gyujtotta.

10.

Heliadeseknek nemzője örvendez,
Ékes öltözettel szép Faunus is zöldez,
Viasz szárnyaival Icarus is rőbdez,
Ő vigasságáról mert senkit nem kérdez.

11.

Ceres készíts sarlót, megsárgult az kalász,
Kezed munkájára valóban rá találsz,
Most nem csekély vízben Czibelével halász,
Gyönyörűségében a kitől meg nem válsz.

12.

Apollot az Musák vigassággal várják,
Helicon völgyében magokat mulatják,
S hogy ez verseimben véget érjek hagyják,
Nyárnak békét hagyván őszről szoljak mondják.

Vége.

AZ ŐSZRŐL VALÓ ÉNEK,

1.

Gyümölcse meg érett az Alcionusnak,
 Hozzája érkezett ereje az napnak,
 Tündöklük szép színe piros almájának,
 Sok szép gyümölcs fái kertek gazdájának.

2.

Nehéz terh alatt is Palma nevelkedik
 Ékes kerteiben Flora dicsekedik
 Mint rózsá illatja égre emelkedik,
 Miként szépíthesse abban tusakodik.

3.

Madarász síp szóval foglyait keréti,
 Szép karvoly madárral fürjeit öleti,
 Futó agarakkal nyulait kergeti,
 Kikben multságát s kedvét helyezteti.

4.

Hamandriadesek hegyekben lakoznak,
 Zöld fák árnyékában gyakran mulatoznak,
 Laurus ágaiból koszorukat fonnak,
 Gyönyörűségekkel kit fejekben nyomnak.

5.

Nagy örömmel bé tölt Apollo szép völgyöd,
 Többé meg nem hervad Juno szép virágod,
 Rothatatlaná lött Flora ékes ágod,
 Melyekből ki tetszik nyilván boldogságod.

6.

Akár hová tekénts, csak örömet szemlélsz,
 Latona hát méltán gyönyörűségben élsz,
 Meg hervasztó dértől immár tovább nem félsz,
 Minden boldogságot eni sok jokbul vélsz.

7.

Juno gyorsan mégyen gabona rakáshoz,
Kévéit hordatja sűrűn az asztaghoz,
Mert Bacchus el hitta az vetett asztalhoz
Poharát készíti malos a borához.

8.

Mindenek egy szóval most örömmel élnek,
Még csak kis férges is senkitől nem félnek,
Salamon királlyal mindenben föl tesznek,
Földi dicsőséggel véle egyet érnek.

9.

Üdő változásról nincsen gondolatjok,
Remélik : Junoval hogy boldog az Attyok,
De majd változandó léssen ő órájok,
Nagy veszedelmekre érkezik sok gondjok.

10.

Im az csuszó mászók térről gondolkodnak,
Az apró hangyákkal eledelt hordoznak,
Őszi tprücskők szelíd ének szót hajtanak,
Ki miatt az télben éh gyomorral vannak.

11.

Ez minapi reggel hogy csak magán voltam,
Hajnal hasadásban szép Apollot láttam,
Kit szomorúságban midőn tapasztaltam,
Csinált verseimet néki ajánlottam.

12.

Kire monda : látom ember kevélységét,
Csak üdőben veti minden remétségét ;
Hozzad elől nekik télnék szörnyűségét
Talán eszben vérszi ő nagy veszedelmét.

Vége.

AZ TÉLRŐL VALÓ ÉNEK.

1.

Az üdő mindent hoz, de megént el vészi
Minden adományát csak semmivé teszi,
Napok fogyásával mint halál meg észli,
Változandóságát az gyarlóság érzi.

2.

Valamit nyár hozott, az tél meg emészti,
Ceres majorságát csak nem porrá teszi,
Bacchusnak hordóját hamar üreséti,
Az napnak fényét is mi tőlünk el vészi.

3.

Üdő kedves voltát tőlünk messzi zárja,
Nap melegségével Indiákat járja,
Kinek meg térését ember kinnal várja,
Nagy hideg voltával gyorsan által járja.

4.

Kutaknak forrási magokban tikkadnak,
Kertekben virágok ugyan el lankadnak,
Mert égi harmattal többé nem áztatnak,
Források folyási föld alatt tartatnak.

5.

Madarak meg vonják ékes szállásukat,
Nagy rozsdás torokkal kiáltják társokat,
Nem követik immár szép mulatságokat,
Nem is gyakorolják fákrol ugrásokat.

6.

Cyprus szigete is violákat nem oszt,
Drága illatjától mindeneket meg foszt,
Paphos rózsáival nem dicsekedik most,
Mert tél nem tart ehhez semmi hasonlatost.

7.

Az szép zöld pázsiton Pamphagus nem nyugszik
Sötétes barlangban mert széllyel bujdosik,
Nyelve kivetéssel fáknál nem aluszik
Mert kegyetlen télnék havaitól fázik.

8.

Athlantides kertje gyöngygyel nem virágzik,
Narcissus jó szaggal már nem illatozik,
Balzámum az fákon most nem izzadozik,
Fereteggel, dérrrel, hideg be férkezik.

9.

Napoknak folyását rövidségben vészi,
Hesperus tájára hosszúságát teszi,
Kivel Indusokat boldogsággal nézi,
Kiknek tartománya erejét is érzi.

10.

Ékes zöldségektől fák is meg fosztatnak,
Ligetes erdőkön vadak nem sétálnak
Kis fülemilék is éneket nem mondnak,
Mindenek ez földön mert csak meg nem fagnak.

11.

Aeolus szeleit földre ki bocsátja,
Melyekkel az embert haragossan látja,
Rút fergetegekkel házainkat bontja,
Az mit építettünk nyáron, mind el bontja.

12.

Az esztendőnek négy részéről szóllottam,
Az mint parancsoltad versekben foglaltam
Apollo, — munkámban csak nem meg fárattam,
De parancsolatodat el nem mulathattam.

Vége.

EGY KIS SZOMORU ÉNEK BARÁTJÁNAK¹ BETEGSÉGÉRŐL.

1.

Oh! édes Istenem,
Néked mit míveltem
Hogy így meg vertél engem.
De ha én vétettem,
Mért nem rontál engem,
Más esett betegségben.
De te ítéleted,
Bölcs elmékedesed,
Maradjon dicsőségben.

2.

Ha én vétkeimet,
Cselekedetimet
Ösmérem bűneimet:
Ostorozz engemet;
Mért rossz erkölcsömet
Ártatlanon bünteted.
Kérlek ne cselekedj, —
Bűnösre tedd kezéd,
Mert az vétett tenéked.

3,

Mivel én vétettem,
Bűnt ellened tettem;
Ne bánts mást én Istenem.
Mert én cselekedtem,
Érte el szenvedem,
Büntess én Uram engem;
Én vagyok az bűnös
Ki miatt is bűdös
Lelkem gonosz testemben.

4.

Sok jó vitézeket,
Erős embereket
Verél egynek vétkéjért,
Hatalmas Persákat,
Vitéz Maedusokat,
Nagy testű Indusokat;
Mert téged utáltak,
S ottan nem szolgáltak,
Világi mulandójért.

5.

Izraëlt Dávidért,
Samsont részegségért,
Sodomát bujaságért,
Rómát pogányságért,
Kanánt Pharaóért,
Világot is bűnökért,
Salamont asszonyért,
Mást is más vétkéjért —
Ugymint bűnös fejemért.

6.

Kész vagyok Istenem
Én eleget tennem,
Más ne szenvedjen értem.
Sőt ha néked tetszem,
Kész vagyok nem élnem,
Érte halált szenvednem;
Büntess inkább engem,
Tudod én vétkeztem
Magamban meg ösmérem.

7.

De te irgalmadban
És nagy jó voltodban
Soha nem kételkedtem;
Bízom hogy végtére
Én bűm nagy öröme
Fordul, s lészesz mellettem.
Mert ki benned bízik,
Meg nem fogyatkozik
Mindenkoron éneklek.

8.

Reméllem: barátom,
Én szép ágyas társom
Lészen jó egészségben.
Adja az nagy Isten,
Kinél vagyon minden:
Lehessünk egyességben,
Szent nevét áldhassuk,
Holtunk után lássuk,
Örökös békességben.

¹ Búdal *feleségének* betegsége fölött.

9.

Ó mely nehéz látnom,
Egységét várnom
Szerelmes barátomnak;
Mert csak alig várnám,
Hogy immár láthatnám
Könnyebbségét mátkámnak.
Elhittem Istenem,
Ki vagy én reményem:
Jót adsz vigasztalómnak.

10.

Szerzé ez éneket,
Szomoru verseket
Busultában egy bünös.
Mert van reménysége,
Nincsen is kétsége,
— Noha szívében büdös, —
Hogy meg változtatja
Isten, s meg jobbitja
Lelkében, ki most rühös.

Vége.

AZ FÜLEMILE ÉNEKÉNEK MAGYARÁZATJA.

1.

Ülök vala egykor harmatos hajnalban
Egy igen szép dombon, és szellős árnyékban,
Musákokat s Apollót szemlélém barlangban,
Kik vigadnak vala egy kristály forrásban.

2.

Apollo Istenhez közelebb hogy mentem,
Véle nyájaskodtam : azonban mellettem
Egy kis zöld ágocskán fülemile nekem
Szép verseket mondott, hogy ottan leültem.

3.

Kit midőn Apollo sokáig hallgatna
Az fán szökdécsölvén madárka mit szólna,
Megjelenté titkon, s ottan paracsola,
Verseken foglalnám azon szép árnyékba'.

4.

Azonban eltűnék mind az kilenc Musa,
Apollo is gyorsan utánnok el futa,
Szép kifolyó kutnál csak magamat hagyta,
Kis madarka pedig ily verseket monda :

5.

— Mért panaszkodjam szerencse ellened
Ha bővited nékem az én örömömet,
Nem szakadsz el tőllem az mint vagyon híred
Állhatatlanságban hogy van minden kedved.

6.

Isten engem áldasz az szép zöld erdővel,
Gyöngé kis torkomnak szép éneklésével,
Mezei füveknek sok külömbségével,
Víz lassu zugással, szél lengedezéssel.

7.

Nem irigyled nékem az én szerencsémét,
Inkább hozzá segítsz: szeressen engemet.
Soha el nem veszed az én víg kedvemet,
Neveled óránként gyönyörűségemet.

8.

Adsz nyáron nyugovást és szép csendességet,
Cyprus árnyékokat, kedves szellőcskéket,
Lassu essők után szép drága fűveket,
Szomjuság megoltó jószagos vizeket.

9.

Auster Zephyrussal sűrű árnyékokkal,
Bóven ajándékoz'sz hajnali harmattal;
Ligetes erdőkön Faunus bogarakkal
Nékem kedveskedel kis hangyományakkal.

10.

Szerencse vagy kötve az én lábaimhoz,
Elfutottál volna eddig gonoszomhoz
Ha szabadon volnál; de gonoszt rám nem hozsz,
Mert kötve vagy mondám az én lábaimhoz.

11.

Ezé az fényes nap, mely ékesb mindennél,
Osztja fényét nékem, élek is fényénél.
Gyönyörködöm nappal ez kertnek vizénél,
Éjjel énekelek gyöngé szellőcskénél. —

12.

Illyen mód kis madár midőn énekelne,
Egy ifju vadász ottan csak nem messze
Megáll a puskáját ő kezében vette,
Mert fülemilének társát eszben vette.

13.

Ez szép folyó viznél hogy innya akarna,
Mert sok éneklésben el lankadott torka :
Ifju kezéből ki süle az puska,
Madarkának jobbik szárnyát megtalálja.

14.

Oda rugaszkodik Ifju azontol,
Kezeiben vévé fél holton szárnyastol,
Haza vivé, s ottan mingyárt az orvostol
Orvosságot kére, mert meg bágyatt sebtől.

15.

Azonban kis madár ő fészkéhez mene
Hogy sok ének után társát föl keresse,
De semmit nem talál ; csak az üres helye
Mutatja meg magát s egynehány csöpp vére.

16.

Meg ösméré mindjárt szép társának vérét,
Ölelni nem lehet — látja már — szerelmét ;
Mégis mind untalan keresi jegyessét,
Észben ha vehetné erdőn éneklését.

17.

Akkor, mintha mennykő szörnyű szelletivel
Esztelenítette volna keménységgel,
Sokáig nem szállal ; mert szava elmével
Ő jövendőjére röpült sebességgel.

18.

De mindazonáltal ott elméje meg tér
Mihelyen el oszlék szívéről az szép vér ;
Mert fa alá mellém bátran röpülni mér,
Keres de nem talál, ismét fára föl tér.¹

19.

Szemeit az erdőn szélllyel el forgatja,
Az fákat üressen madarkáktól látja
És semminek másnak szavát nem hallhatja
Csak szép Alcyonnak, ki társát siratja.

¹ V. ö. »Arianna historiája. 5.«

20.

Mit csináljon, halljad, ebben az látatban :
 Nem magyarázhatom száz nyelv volna számban.
 Szemei fordulnak csak sötét álomban,
 Ki csuda változást mutat ő magában.

21.

Ottan le szaggatja gyöngé tollacsckáját,
 Körörmzéi lábbal gyönyörű orcáját,
 Fejem fölött szemlélt egy száraz ágacsckát,
 Rá hág, és forrásnak így kezdi panasztát :

22.

— Jaj én szerencsétlen, jaj én boldogtalan,
 Mint meg csalám magam Cupido hatalman !
 Kit Hesperus adott Lucifernek módján,
 El ragadta s lopta életem virágán.

23.

Vér szopó Cupido, ha verni akartál
 Mért kegyetlenségben te így el fajzottál ?
 Mért ennek előtte engem nem átkoztál,
 És tüzes mennykűddel eddig nem rontottál.

24.

Vajha ily szépséget szenvedni nem tudtál,
 Miért engemet is bé nem burítottál,
 Az miként Argyrust meg nem szárasztottál
 Vagy mint Promæteust el nem szaggattattál.

25.

Ha foly az folyó víz, vagy szép csurgó patak,
 Az én szemeim is mind egyaránt folynak,
 Ha az gyöngé szellők ágok között fujnak
 Az én bánatim is nyughatatlankodnak.

26.

Fatum édes anyám, mely sűrű árnyékok
 Járják én elmémet ! ugyan el ájulok ;
 Ó mely iszonyu kint én szívemben látok,
 Lőjj tüzet én belém : örömet meg halok. —

27.

Kis fülemilének ilyen szállásával
 Fa alól föl kelék igen gyorsasággal,
 Szememet föl nyitám s látám hogy szép hajnal
 El halladott immár harmatos szárnyával.

28.

Ki ugrám csak hamar, s hogy haza futottam,
 Fülemile társát szobámban találtam ;
 Kit frissen találván, mihelyen meg fogtam,
 Az kristály forráshoz viszontag ballagtam.

29.

Én kis madarkámat megént ott találám,
 De keserű szívvel egy ágoctkán látám ;
 Sokáig szemlélvén utolján meg szánám,
 Fülemile társát néki vissza adám.

30.

Ki röppenék, s mindjárt kedves társa után
 Száraz ágra mene, szívében hordozván
 Nagy örömet, s ottan hamar lenni kíván
 Az hol Cupidonak vetett hálója van.

31.

Mit mondjak ezeknek öszve jövéséről,
 E kis fülemilék sok szép szerelméről.
 Duplázzák csókokat egymás szája körül,
 Venus triumphussán kedves szívek örül.

32.

Mint borostyán fával öszve kapcsolódik,
 Mint kigyó oszlopra reá tekereszik,
 Bacchus levele is fára támaszkodik :
 Ilymód két kis madár öszve csingolódik.
 Hallgass tovább Musám.

Vége.

Közli : DR. MERÉNYI LAJOS.